

Auditor 6/2025

Hugo a Sally se baví o prohlášení vedení

1. Klient odmítá podepsat prohlášení

Ahoj Hugo. Jak dopadlo tvoje jednání ohledně prohlášení vedení s klientem, o kterém jsi mi říkal minulý týden?

To byl klient, který mi odmítal podepsat prohlášení k účetní závěrce s argumentem, že neví, proč by měli něco podepisovat, když jsme přece vše zauditovali, a tak je podle nich zbytečné, aby takový papír podepisovali.

Říkal jsi, že si na tebe vzali právníka, který tvrdil, že podle české legislativy není nic takového potřeba v závěru auditu podepsat. A také že minulý auditor po nich nic podobného nepožadoval.

Ano, takhle to proběhlo. Argumentoval jsem, že prohlášení po nás požadují ISA, které jsou součástí českého právního řádu. A také tím, že bych se moc divil, pokud by to od nich předchozí auditor nevyžadoval.

Jak reagovali?

Vyžádali si čas na rozmyšlenou. Zrovna včera jsme se sešli podruhé. V mezičase mne napadl další argument.

Jaký?

No prostě říct, že pro auditora je připravenost klienta podepsat takové prohlášení důkazem toho, že důvěřuje své vlastní účetní závěrce. Pokud by své účetní závěrce nedůvěřoval klient, proč by jí měl důvěřovat auditor.

To je správný argument. A pomohlo to?

Pomohlo. Ta druhá schůzka byla nakonec docela fajn. Právník si mezitím nastudoval právní stránku a přečetl si, k čemu se zavázali ve smlouvě. A já jsem se přesvědčil u předchozího auditora, že prakticky stejné prohlášení podepsali již loni. Nakonec tedy prohlášení podepsali.

To ráda slyším. A co ten argument s důvěrou ve svoji vlastní účetní závěrku?

To byl dobrý argument. Dalo mi sice práci, abych jim to vysvětlil, ale pochopili to. Dokonce uznali, že všechna požadovaná prohlášení jsou fakticky pravdivá a nemají žádný důvod, proč odmítat se pod ně podepsat.

Radomír Stružinský, –StR–

Auditor 6/2025

Hugo a Sally se baví o prohlášení vedení

2. Klient nesouhlasí s přehledem neopravených nesprávností

Sally, chtěl jsem se poradit o jiné situaci. Jednou mi finanční ředitel odmítal podepsat prohlášení, protože nesouhlasil s přehledem neopravených nesprávností.

Ale to je povinná součást prohlášení, vyžadují to přímo auditorské standardy.

To ano. Ale v přehledu byly opravné položky k pohledávkám, které dle našeho názoru měly být vytvořeny. Finanční ředitel prohlásil, že s naším názorem nesouhlasí. Že jimi vytvořené opravné položky jsou dostatečné, a tudíž námi uváděné částky nepovažuje za nesprávnosti. Proto ten bod máme vypustit.

Vypustili jste ho?

Samozřejmě, že ne. Ale navrhl jsem, ať k tomu přehledu nesprávností doplní, že s naším názorem na dostatečnost opravných položek nesouhlasí.

To je správné řešení. Standardy přímo říkají, že vedení může požadovaná prohlášení doplnit. Co on na to?

Nejdřív nechápal, proč má podepisovat něco, s čím nesouhlasí. Ale vysvětlil jsem mu, že se nemusíme shodnout na názoru na věcnou podstatu nesprávností, ale musíme se shodnout na tom, že dané položky nejsou materiální.

Přesně tak. To je klíčová věc, kterou nám musí potvrdit. Máme-li uzavřít audit s tím, že dané položky nejsou materiální, musí nám potvrdit, že to vidí stejně. Pokud by dané částky, byť s nimi věcně nesouhlasí, považoval za materiální, tak bychom těžko mohli uzavřít audit bez další modifikace výroku.

Ano. Finanční ředitel to pochopil a připsal větu, že s naším názorem nesouhlasí. Ale ponechal v prohlášení, že dané položky nejsou materiální.

Auditor 6/2025

Hugo a Sally se baví o prohlášení vedení

3. Jednatel byl jmenován až po konci účetního období

Když už se bavíme o prohlášení, setkala jsem se s případem, kdy jednatel odmítal podepsat prohlášení, protože byl do funkce jmenován až po konci auditovaného účetního období. Takže prý nemůže převzít odpovědnost za dobu, kdy jednatelem nebyl.

To už jsem taky zažil.

A jak jsi to vyřešil?

Jednoduše. Zeptal jsem se pana jednatele, zdali souhlasí s tím, že je od okamžiku jmenování do funkce jednatele odpovědný za plnění zákonných povinností účetní jednotky.

S tím, předpokládám, souhlasil.

Ano. Pak jsem se ho zeptal, zda mezi tyto odpovědnosti patří též povinnost sestavit do příslušného termínu účetní závěrku společnosti za předchozí období. Zaváhal, ale pak uznal, že to je jeho povinnost.

Chytré. Takže pak prohlášení bez problémů podepsal?

Hned ne. Uznal, že první bod prohlášení ohledně jeho odpovědnosti za závěrku je pravdivý. Ale u dalších specifických bodů argumentoval, že nemůže s dostatečnou jistotou vědět, zdali jsou pravdivé, když během příslušného účetního období nebyl jednatelem. On dokonce ve společnosti vůbec nepracoval.

A jak jsi ho přesvědčil, že i přesto může dané prohlášení podepsat?

Ukázal jsem mu úvodní text, který mluví o tom, že podepisuje prohlášení dle svých nejlepších znalostí a vědomí a po příslušném dotazování ostatních pracovníků. Jinými slovy po něm nechci nějaká absolutní tvrzení. Odpovídá jen na základě informací, které aktuálně má. Pochopil a podepsal.

Hugo a Sally se baví o prohlášení vedení

4. Technický ředitel odmítá podepsat prohlášení netýkající se jeho kompetencí

Sally, taky jsem se chtěl zeptat na tvůj názor ohledně toho, kdy požadovat prohlášení od jiných důležitých členů vedení, kteří nejsou přímo odpovědní za účetnictví a finance.

Setkáváš se s tím často?

Často ne. Ale měl jsem třeba případ společnosti, kde jsme se hodně zabývali majetkem, správnými dobami jeho používání, předpokládanými změnami výrobních technologií v blízké budoucnosti, investicemi a vyřazováním starého majetku a podobně. Měli jsme v této věci v prohlášení minimálně deset specifických bodů.

Předpokládám, že technický ředitel byl klíčovou osobou, od které jste během auditu získávali příslušné informace.

Ano. Proto jsem dané záležitosti zařadil do prohlášení a chtěl, aby ho spolupodepsal též on.

A on odmítl? To je podezřelé.

Neměl problém s těmi deseti body spadajícími do jeho kompetence, ale odmítal podepsat ostatní body týkající se účetnictví a účetní závěrky, se kterou dle jeho slov neměl moc co do činění.

Aha, tomu rozumím.

Já taky. Tak jsem to vyřešil tak, že jsem připravil samostatné prohlášení obsahující tyto specifické body, a dal jsem ho podepsat pouze jemu.

To je možné. ISA neříkají, že prohlášení musí být jen jedno anebo že všechny body musí být podepsány stejnými osobami.

Souhlasím. Dodatečně mne napadlo, že by možná stačilo nechat ty body ve zvláštní sekci jednoho prohlášení s tím, že technický ředitel ke svému podpisu doplní poznámku, že se vztahuje pouze k bodům v této sekci a k ostatním se nevyjadřuje.

To mi taky přijde jako možné řešení. ISA nejsou formalistické. Naopak ponechávají na naší úvaze, jaká další prohlášení a od kterých osob považujeme za důležitá. Koneckonců by to všechno měly být věci, které jsme od daných osob slyšeli již během auditu. A nyní jen chceme, aby nám tyto informace poskytl písemně a zamezilo se tak případnému nesprávnému pochopení.

Auditor 6/2025

Hugo a Sally se baví o prohlášení vedení

5. Finanční ředitel odmítá podepsat prohlášení k podkladům pro konsolidaci

Mám ještě malou kuriozitu na závěr. Jeden finanční ředitel mi odmítal podepsat prohlášení k auditu podkladů pro konsolidaci. Že prý za čísla v těchto podkladech nenese odpovědnost.

Tomu nerozumím. Jsou to přece čísla za jím vedenou společnost.

To je pravda. Ale specifikum bylo v tom, že dané podklady se tvořily v informačním systému spravovaném mateřskou společností a pracovníci mateřské společnosti do těch podkladů promítali určité úpravy. Byly tam nějaké částky goodwillu z dřívějších akvizic skupiny, které se alokovaly na dceřiné společnosti, nějaké úpravy opravných položek dle metodik skupiny a podobně.

Aha, už chápu. A lokální vedení k daným úpravám nemělo žádné informace.

Přesně tak. Proto odmítali potvrdit svoji odpovědnost za výsledné podklady, že jsou správné a že nám poskytli veškeré potřebné informace.

To zní pochopitelně. Ale my nemůžeme provést audit, pokud výše uvedené body vedení nepotvrdí. Auditorské standardy ISA v takovém případě příkazují, že musíme odmítnout výrok. Jak jsi to vyřešila?

Poměrně jednoduše. Uvědomila jsem si, že zprávu k podkladům vydávám výhradně pro skupinového auditora, který příslušné úpravy provedené mateřskou společností bezpochyby dokáže zauditovat sám. Takže by mu nemělo vadit, pokud dané úpravy vyjmu z rozsahu své práce a vydám výrok pouze na údaje v podkladech před těmito úpravami.

Jasně. Tím pádem i lokální vedení potvrdí prohlášení ve vztahu k jejich podkladům pro konsolidaci s výjimkou úprav ze skupiny.

Přesně tak. Potvrdila jsem si toto řešení se skupinovým auditorem a problém byl vyřešen.

Michal Štěpán, –SpM–